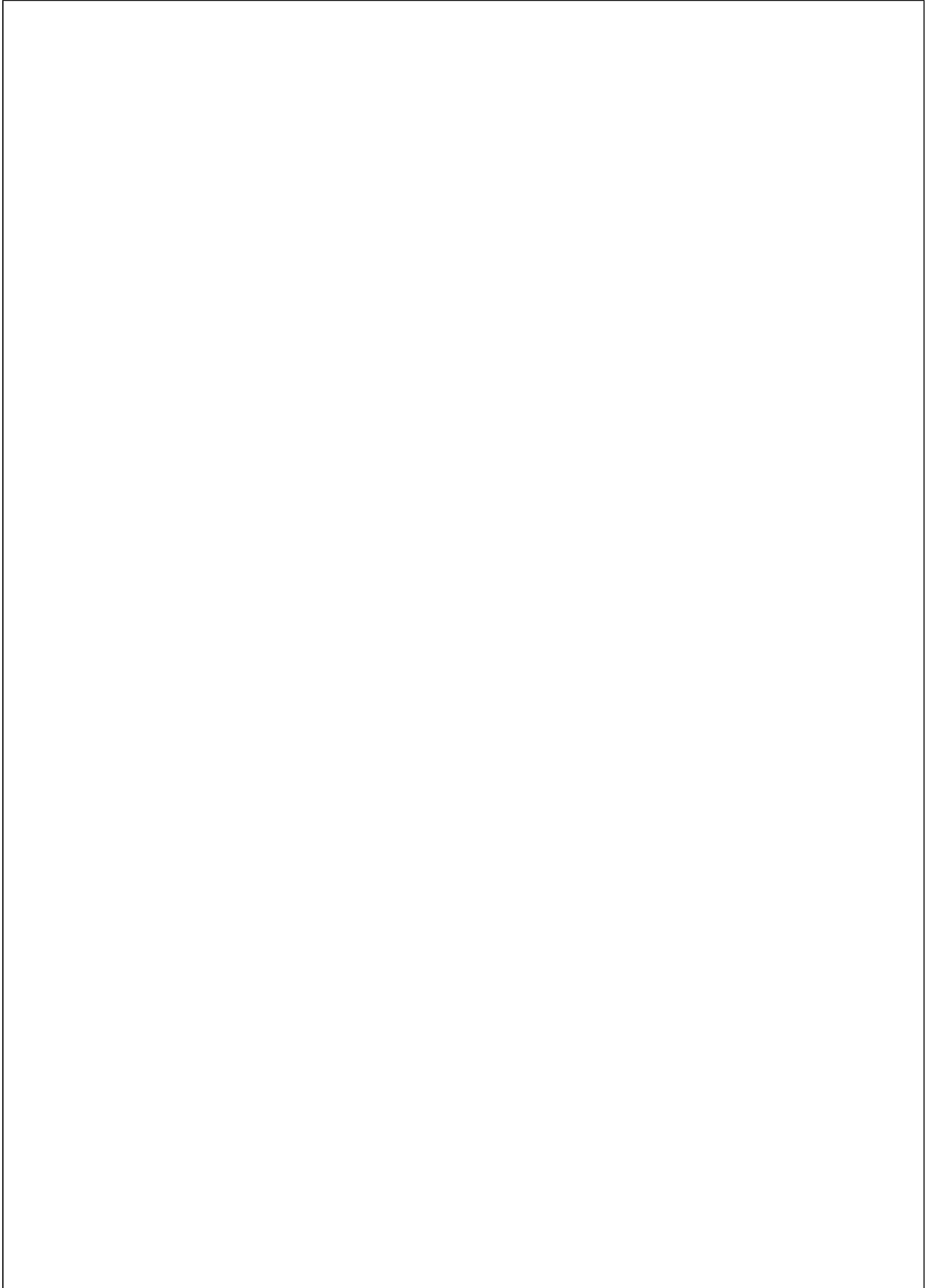

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/236392,163-rocznica-wybuchu-powstania-styczniowego-Krakowski-oddzial-IPN-ufundowal-pami.html>
26.02.2026, 21:53

[Następny](#)

[Powrót](#)

163. rocznica wybuchu powstania styczniowego. Krakowski oddział IPN ufundował pamiątkową tabliczkę powstańca Ignacego Gątkowskiego

22 stycznia 2026 r. na cmentarzu Rakowickim uczczono 163. rocznicę wybuchu powstania styczniowego. W uroczystości wzięli udział dyrektor krakowskiego oddziału IPN dr hab. Filip Musiał i naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa dr Maciej Korkuć.

22.01.2026

[Powstanie Styczniowe](#)

Przy zbiorowym grobie powstańców (kwatery Ra w pobliżu kaplicy) krótką prelekcję o Adamie Chmielowskim – św. Bracie Albercie, powstańcu styczniowym, wygłosiła albertynka s. Dorota Kostka, a duszpasterz środowisk kombatanckich o. Jerzy Pająk poświęcił ufundowaną przez IPN tabliczkę powstańca Ignacego Gątkowskiego.

W swoim wystąpieniu dr Musiał mówił o mogiłach powstańców wpisanych do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski, które odnowił IPN. Na cmentarzu Rakowickim sfinansowaliśmy nowy nagrobek na grobie Bronisława Kopystyńskiego oraz renowację grobowców Ludomira Benedyktowicza i Józefa Patelskiego (powstaniec listopadowy, krakowski i styczniowy). Przyczyniliśmy się również do remontu mogiły powstańców styczniowych w Pieskowej Skale (treść inskrypcji i montaż płaskorzeźby orła z brązu).

Głos zabrało także dwoje dawnych opozycjonistów. Liliana Sonik mówiła o Gątkowskim, z którym jest spokrewniona, a przewodniczący Wojewódzkiej Rady Konsultacyjnej ds. Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych Edward Nowak przypomniał postać Romualda Traugutta. 16 stycznia minęła 200. rocznica urodzin powstańczego dyktatora.

Po uroczystości, której głównym organizatorem był Ośrodek Edukacji Obywatelskiej, filia nr 1 Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana, przedstawiciele Instytutu odwiedzili groby Benedyktowicza i Kopystyńskiego.

Zbiorowy grób powstańców na cmentarzu Rakowickim. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Grób Ludomira Benedyktowicza. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Grób Ludomira Benedyktowicza. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Grób Bronisława Kopystyńskiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Grób Bronisława Kopystyńskiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Grób Bronisława Kopystyńskiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Ignacy Gątkowski (1843-1916)

Urodził się w Krakowie. Był szewcem. Podczas powstania służył jako szeregowy w oddziałach płk. Dionizego Czachowskiego i płk. Aleksandra Taniewskiego „Tetery”. Walczył pod Chrobrem,

Grochowiskami i Czernichowem, gdzie został wzięty do rosyjskiej niewoli. Po skazaniu przebywał dwa i pół roku w Kałudze, a następnie półtora roku we wsi Czumanka w guberni Tobolskiej. Spoczywa na cmentarzu Rakowickim w Krakowie, ale nie ma własnego grobu.

Ludomir Benedyktowicz (1844-1926)

Urodził się na Podlasiu. W 1861 r. rozpoczął naukę w Zakładzie Praktyki Leśnej. Gdy był na drugim roku studiów, wybuchło powstanie styczniowe. Wraz z innymi studentami dołączył do oddziałów powstańczych. Walczył najpierw w oddziale Władysława Cichorskiego ps. „Zameczek”, a następnie w oddziale „Celnych Strzelców” Władysława Wilkoszewskiego ps. „Wirion”. Brał udział w walkach pod Mężeninem, Czyżewem, Ostrowem, Feliksowem i Brokiem. 14 marca 1863 r. podczas utarczki z Kozakami pod Feliksowem został poważnie ranny w lewą rękę, którą później trzeba było amputować. Ponadto jeden z napastników odciął mu szablą prawą dłoń. Po wyleczeniu Benedyktowicz poświęcił się malarstwu. Aby móc malować, przymocował do kikuta specjalną protezę umożliwiającą trzymanie pędzla. Studiował w warszawskiej Szkole Rysunku i na Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Po powrocie do Warszawy został aresztowany i osadzony na kilka miesięcy w Cytadeli Warszawskiej. Po zwolnieniu zamieszkał w Krakowie a pod koniec życia we Lwowie. Był wybitnym malarzem, m.in. obrazów o tematyce powstańczej, a także pejzażystą i portrecistą. Był również działaczem społecznym, publicystą, wydał kilka tomików poezji. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, jako powstaniec styczniowy, został awansowany na podporucznika Wojska Polskiego oraz odznaczony Orderem Virtuti Militari. Zmarł we Lwowie. W 1929 r. został ekshumowany i pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Bronisław Kopystyński h. Leliwa (1844-1924)

W czasie powstania styczniowego brał udział w bitwach pod Kaniwołą, Żyrzynem oraz Fajslawicami (lipiec-sierpień 1863 r.). Podczas tej ostatniej odniósł rany, dostał się do niewoli rosyjskiej i został zesłany do Tomska. Powrócił po trzech latach. Dożył niepodległości. W 1923 r. posiadał stopień podporucznika. Jest autorem wierszowanych wspomnień „Pamiętnik podróżującego z przyborami kościelnymi” (Kraków 1895), w których opisał m.in. swój udział w powstaniu.

Powstanie styczniowe

22 stycznia 1863 r. Komitet Centralny Narodowy wydał manifest, w którym ogłosił się Tymczasowym Rządem Narodowym i wezwał naród Polski, Litwy i Rusi do walki z Imperium Rosyjskim. To był największy i ostatni w XIX wieku polski zryw niepodległościowy.

Powstanie trwało 14 miesięcy i miało charakter wojny partyzanckiej, w której wzięło udział ponad 100 tys. żołnierzy, głównie szlachta, ziemianie i inteligencja. Walki objęły cały zabór rosyjski, stoczono około 1200 bitew i potyczek. Znajdujący się w zaborze austriackim Kraków był zbrojnym zapleczem dla powstańczych oddziałów. Tutaj wychodziła polska prasa konspiracyjna, tutaj leczyli się ranni powstańcy.

Decyzja o rozpoczęciu antyrosyjskiego powstania została przyspieszona przez brankę czyli przymusowy pobór polskiej młodzieży do carskiego wojska, na rozkaz wydany w nocy z 14 na 15 stycznia 1863 r. przez naczelnika rządu w Królestwie Polskim margrabiego Aleksandra Wielopolskiego.

Powstanie upadło z powodu ogromnej przewagi militarnej Rosji i braku pomocy z zagranicy. Stało się jednak inspiracją dla pokoleń Polaków, mimo że powstańców czekały niespotykane wcześniej represje ze strony zaborcy – tysiące wyroków śmierci, wywózki na Sybir, katorga, kontrybucje, konfiskaty majątku.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Kraków

Powstanie styczniowe

Uroczystości

Powiązane wiadomości

163. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego – uroczystości w Cytadeli Warszawskiej